

Základní škola Ruda a mateřská škola Ruda, příspěvková organizace
Ruda 58, 594 01 Velké Meziříčí

Název vzdělávacího programu:

Školní vzdělávací program školní družiny (dále jen „ŠVP ŠD“) Základní školy Ruda, okres Žďár nad Sázavou, příspěvková organizace

Předkladatel: Základní škola Ruda, okres Žďár nad Sázavou,
příspěvková organizace

Základní údaje o škole:

adresa	Ruda 58, 594 01 Velké Meziříčí
ředitelka	Mgr. Jana Součková
telefon	565 555 104, mobil 776 594 622
e-mail	zs.ruda@centrum.cz

IČO	75021927
identifikátor zařízení	600130592
IZO	102931771

Zřizovatel:
Název Obec Ruda

Adresa	Ruda 32, 594 01 Velké Meziříčí
Telefon:	566 536 207
E-mail:	obec.ruda@ruda.eu
IČO:	0084256

telefon	566 536 207
mobil starosty	776873654
webové stránky	http:// www.obecruda.cz
e-mail	obec.ruda@tiscali.cz

ředitelka školy

Č. j.36/16	Účinnost od: 1. 9. 2007
Spisový znak:	Skartační znak: A5
Změna: 1.9.2013, 1.9. 2018, 1.9. 2021	

Obsah:

strana

1.	Konkrétní cíle vzdělávání	3
2.	Délka a časový plán vzdělávání	3
2. 1.	Délka vzdělávání	3
2. 2.	Časový plán vzdělávání	3
3.	Formy vzdělávání	10
4.	Obsah vzdělávání	11
4. 1.	Vzdělávací oblast jazyk a jazyková komunikace	11
4. 2.	Vzdělávací oblast matematika a její aplikace	11
4. 3.	Vzdělávací oblast informační a komunikační technologie	12
4. 4.	Vzdělávací oblast člověk a jeho svět	12
4. 5.	Vzdělávací oblast umění a kultura	13
4. 6.	Vzdělávací oblast člověk a zdraví	13
4. 7.	Vzdělávací oblast člověk a svět práce	13
4. 8.	Průřezová témata	14
4. 8. 1	Osobnostní a sociální výchova	14
4. 8. 2	Výchova demokratického občana	15
4. 8. 3	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	15
4. 8. 4	Multikulturní výchova	15
4. 8. 5	Enviromentální výchova	16
4. 8. 6	Mediální výchova	17
5.	Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami	17
6.	Podmínky přijímání uchazečů a podmínky průběhu a ukončování vzdělávání	18
7.	Popis materiálních podmínek	18
8.	Popis personálních podmínek	18
9.	Popis ekonomických podmínek	19
9. 1.	Úplata za zájmové vzdělávání	19
9. 1. 1	Snížení nebo prominutí úplaty	19
9. 1. 2	Splatnost úplaty	19
10.	Popis podmínek bezpečnosti práce a ochrany zdraví	20

1. Konkrétní cíle vzdělávání

Cíle zájmového vzdělávání nejsou školským zákonem stanoveny, ale musí respektovat obecné cíle vzdělávání vymezené § 2 zákona č. 561/ 2004, o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon).

Proto cíle zájmového vzdělávání školní družiny vychází z cílů základního vzdělávání:

- motivovat žáky pro celoživotní vzdělávání,
- podporovat žáky v logickém myšlení a řešení problémů,
- komunikovat s žáky jako s partnery,
- vést žáky k vzájemné spolupráci k hodnocení vlastní práce i práce druhých,
- učit žáky zodpovědnosti za své chování a činy,
- učit žáky tolerantním vztahům k jiným lidem, prostředí i přírodě,
- podněcovat žáky k ochraně své osoby,
- vést žáky k rozvoji svého fyzického, duševního a sociálního zdraví,
- klást důraz k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem.

2. Délka a časový plán vzdělávání

2. 1. Délka vzdělávání

Činnost školní družiny je určena pro žáky 1. – 4. ročníku .

2. 2. Časový plán vzdělávání

Plán vzdělávání školní družiny 1. ročníku základní školy je rozdělen do deseti bloků podle měsíců školního roku a podle činností školní družiny:

měsíc září

- odpočinková činnost-
volné rozhovory s žáky o nových zážitcích,
poslech čtených pohádek,
společenské hry podle výběru žáků,
volné hry a kreslení,
četba knihy na pokračování,
- rekreační činnost-
vycházky do okolí školy,
chování žáků při přecházení silnice,
vycházky s námětovými hrami ve volné přírodě,
hudebně pohybové hry, které žáci znají,
- zájmová činnost-
pracovní-stavění ze stavebnic dle výběru žáků, stříhání z předkreslených tvarů,

estetická-malování a kreslení zážitků z prázdnin, z vycházek do okolí školy, ilustrace k četbě pohádek, sportovní-závodivé hry, hry s míčem-házení, chytání, cvičení se švihadly-přeskoky, dopravní soutěž,

- příprava na vyučování-udržovat pořádek ve školní tašce a na svém místě, didaktické hry-velikost, tvar, labyrinty, chování na silnici, dopravní situace v obci,

měsíc říjen

- odpočinková činnost-poslech pohádek a příběhů s podzimní tematikou, rozhovory s žáky-individuálně, práce s dětskými časopisy, hry dle výběru žáků,
- rekreační činnost-vycházky do volné přírody, pohybové hry s pravidly na školním hřišti nebo ve volné přírodě,
- zájmová činnost-pracovní a estetická-výrobky z přírodnin, přírodovědná-pozorování zvířat a odlétajících ptáků, sběr přírodnin, pozorování stromů, sportovní-závodivé hry na hřišti, hry s míči-házení, chytání, turistické vycházky do přírody,
- příprava na vyučování-omalovánky, dokreslování počtu, hry s písmenky, hádanky, kreslení, čtení z dětských časopisů,

měsíc listopad

- odpočinková činnost-rozhovory s žáky, četba knihy na pokračování, stolní společenské hry, hry podle vlastního výběru a přání žáků,
- rekreační činnost-vycházky ve volné přírodě, závodivé hry s pravidly, dramatizace pohádek s maňásky, pouštění draka,
- zájmová činnost-pracovní-sestavování výrobků z přírodnin, výroba a malování draka, lepení, stříhání, výroba bramborových tiskátek,

přírodovědná-pozorování změn v přírodě, rozdíly mezi stromy jehličnatými a listnatými, výstava nejkrásnějších listů,
estetická-hry s barvami-zapouštění, obtiskování vylisovaných listů,
sportovní-zdolávání překážkové dráhy na školním hřišti, hry s míči, cvičení s hudbou, turistické vycházky,

- příprava na vyučování-
opakování a procvičování poznatků formou hádanek a didaktických her,
procvičování poznatků formou práce na počítači (výukový software),
udržování pořádku ve svých věcech,
úklid pomůcek při odchodu,

měsíc prosinec

- odpočinková činnost-
poslech četby knihy na pokračování,
rozhovory s žáky jejich zážitcích a přáních,
práce s dětskými časopisy,
hry se stavebnicemi a hračkami podle vlastního výběru,
- rekreační činnost-
vycházky do přírody podle počasí a sněhu-klouzání, bruslení, stavění staveb ze sněhu,
hry a cvičení ve třídě,
- zájmová činnost-
pracovní-příprava vánoční výzdoby, vánočních přání a ozdob,
přírodovědná-přírodovědné vycházky do okolí školy, čtení stop ve sněhu,
pozorování počasí-změny v přírodě,
estetická-malování, kreslení zimní přírody, výroba netradičních ozdob a novoročních přání, stavba různých staveb ze sněhu,
sportovní-vyprávění a rozhovory o zimních sportech, hry na sněhu, bruslení, závodivé hry s pravidly,
- příprava na vyučování-opakování a procvičování poznatků při různých didaktických hrách,
práce s počítačem-základy,

měsíc leden

- odpočinková činnost-
rozhovory s žáky o zážitcích z vánočních prázdnin,
poslech četby knihy na přání,
zimní hádanky,
stolní a jiné společenské hry podle výběru žáků,
- rekreační činnost-
vycházky-zimní zábavy (bruslení, klouzání, sáňkování),
při vycházkách prohlubování znalostí o přírodě a její ochraně,
- zájmová činnost-
pracovní-výroba krmítka a ptáků z různých materiálů, sestavování prostorových staveb z různých konstruktivních stavebnic,
přírodovědná-vycházky do přírody spojené s péčí o volně žijící zvířata (sypání do krmítka), rychlení větví z různých stromů a keřů,

estetická-poslech pohádek se zimní tematikou, ilustrace k pohádce, seznamování se s novými technikami při vytváření obrázků, dramatizace pohádkového příběhu s maňásky, sportovní-rozhovor o významu sportu pro nás všechny, sportovní soutěže s různými náčiním, hudebně pohybové hry,

- příprava na vyučování-
četba žáků,
péče o učebnice, sešity a jiné pomůcky,

měsíc únor

- odpočinková činnost-
práce s dětskými časopisy,
individuální rozhovory s žáky,
poslech pohádek prostřednictvím audio a video techniky,
- rekreační činnost-
pohybové hry se zpěvem,
za příznivého počasí vycházky do přírody,
cvičení s hudbou,
hry na hřišti se sněhem,
- zájmová činnost-
pracovní-lepení, stříhání, výroba domácích zvířat, sestavování prostorových staveb z krabic různých velikostí, uklid hraček ve třídě,
přírodovědná-vyprávění o domácích zvířatech, péče o ně a jejich mláďata, jaké zvířátko mám doma, hádanky,
estetická-malování, modelování z cihlářské hlíny, dramatizace pohádky,
sportovní-závodivé hry ve třídě, překonávání přírodních překážek při vycházce-skok, seskok, přelézání, pohybové hry s pravidly,
- příprava na vyučování-
péče o vlastní osobu, úprava oděvu,
pořádek v osobních věcech, pečlivost,

měsíc březen

- odpočinková činnost-
hádky a hlavolamy,
stolní a společenské hry,
četba a vyprávění příběhů s dětským hrdinou a o jaru,
- rekreační činnost-
vycházky do jarní přírody,
hry se švihadly-přeskoky různými způsoby,
tělovýchovné chvíle,
delší vycházka podle přání žáků,
- zájmová činnost-
přírodovědná-pozorování změn v přírodě, přispívat svou prací k její ochraně,
vycházka do lesa, pozorování přírody,
estetická-velikonoční výzdoba, textilní koláže s jarní tematikou, kreslení tuší a dřívkem, naše rodina,

sportovní-závodivé hry s míčem na školním hřišti a ve třídě, závody v různých disciplínách,

- příprava na vyučování-didaktické hry k procvičení probírané a probrané látky,

měsíc duben

- odpočinková činnost-
hry žáků podle vlastního výběru,
poslech pohádek na přání,
vybarvování tematických omalovánek,
- rekreační činnost-
vycházky do jarní přírody-porovnávání rozdílů,
seznamování s novými hudebně pohybovými hrami,
- zájmová činnost-
pracovní-rozhovory o práci na zahradě, přesazování květin ve třídě,
pomáhání při třídění stavebnic a jejich úklidu podle druhu,
přírodovědná-pozorování prvních jarních květin, pozorování stromů a keřů,
druhy stromů,
sportovní-rytmická gymnastika ve třídě, turistická vycházka, závodivé soutěže a hry,
- příprava na vyučování-soutěže a hádanky, hlavolamy,
obrázkové čtení,
četba dětí-procvičování,

měsíc květen

- odpočinková činnost-
individuální rozhovory s žáky,
četba dětí,
poslech pohádek a příběhů z knih, které si děti přinesou,
stolní a společenské hry,
- rekreační činnost-
vycházky do přírody,
hry v přírodě,
hádky,
- zájmová činnost-
pracovní-výroba loutkového divadly z vystřihovánek, skládanky z papíru,
práce s textilem, výroba města z krabic,
přírodovědná-jaké nám hrozí nebezpečí v přírodě, naše chování v přírodě,
její ochrana, rozhovory při vycházkách do přírody,
estetická-obkreslování kůry, kreslení tuší a perem námětů z přírody,
kolorování potravinářskými barvami, dramatizace,
sportovní-sportovní hry na školním hřišti, vybíjená, kopaná, překonávání překážkové dráhy, vycházky do přírody,
- příprava na vyučování-doplňovačky,
hádky a četba z dětských časopisů,

měsíc červen

- odpočinková činnost-
četba na přání,

- stolní společenské hry,
vybarvování omalovánek,
hry dle výběru dětí,
- rekreační činnost-
hry ve volné přírodě,
opakování hudebně pohybových her,
při vycházce pozorovat změny v okolí školy,
- zájmová činnost-
pracovní-stavění z konstruktivních stavebnic, stříhání, lepení, skládání z papíru,
přírodovědná a estetická-lisování lučních květů, výroba herbáře, výroba obrázku ze suchých květů, kreslení a malování na téma louka,
sportovní-závody v různých disciplínách, předávání medailí,
- příprava na vyučování-
kvíz na procvičení znalostí žáků,
hádky.

Plán vzdělávání školní družiny 2. – 4. ročníku základní školy je rozdělen do čtyř bloků podle ročních období a podle činnosti školní družiny:

podzim (září-listopad)

- odpočinková činnost-
rozhovory vychovatelky s žáky,
společné rozhovory žáků,
společná četba,
volné kreslení,
stolní společenské hry,
práce s dětskými časopisy,
poslechy pohádek,
omalovánky,
hry se slovy,
- rekreační činnost-
denní vycházky s hrami ve volné přírodě,
závodivé hry na školním hřišti,
společný zpěv,
poslech písní,
pohybové hry se zpěvem,
dramatizace pohádek,
tělovýchovné cviky,
- zájmová činnost-
pracovní-práce se stavebnicí, šití na panenky, navlékání korálků, tiskátka z brambor, výrobky z kaštanů, výrobky z přírodního podzimního materiálu,
malování na kameny,
přírodovědná-výstavy z podzimních listů a květů, vycházky do přírody,
pozorování změn v přírodě, rozlišování stromů, podzimní les-zvířata-čím se živí,
estetická-malování listů a plodů, hry s barvou-rozpíjení, rozfoukávání a obtisky, malování a výroba papírových draků, rozlišování teplých a studených barev-kombinace v oblékání, ilustrace pohádek, podzimní říkadla,

sportovní-chvilky s dětským aerobikem, práce s míčem-koulení, házení a chytání, turistické vycházky,
dopravní-správné přecházení vozovky, poznávání zákazových dopravních značek, pravidla silničního provozu pro chodce, výroba dopravních značek z papíru,

- příprava na vyučování-
udržování pořádku ve školní družině, školní aktovce a ve svých věcech,
hry s písmeny a slovy,
hádky,
křížovky,

zima (prosinec-únor)

- odpočinková činnost-
stolní hry,
hádky,
hry se stavebnicemi,
práce s knihami v žákovské knihovně,
společná četba,
- rekreační činnost-
vycházky,
 bruslení,
klouzání,
sněhové stavby,
soutěže ve stavění sněhuláků,
za nepříznivého počasí tělovýchovné chvilky v oddělení školní družiny,
- zájmová činnost-
pracovní-vánoční výzdoba školní družiny a školní budovy, výroba drobných vánočních dárků pro rodiče a sourozence, výroba vánočních ozdob, kresba vánočních blahopřání,
přírodovědná-vyprávění o zvířatech, vycházky, stopy zvířat ve sněhu a jejich rozlišování, druhy ptáků u krmítek,
estetická-chování v kulturních zařízeních, vánoční besídka,
sportovní-vyprávění o různých sportech, význam cvičení pro lidský organizmus, fair play při sportu, turistické vycházky, bruslení,
dopravní-pravidla správného přecházení vozovky, příkazové dopravní značky, barvy semaforu,
- příprava na vyučování-
péče o učebnice a sešity,
společné opakování učiva vyučovacích předmětů na další vyučovací hodiny,
hra Scrabble,

jaro (březen-květen)

- odpočinková činnost-
četba,
vyprávění,
hádky,
poslech pohádek,

- filmy,
- společenské hry,
- rekreační činnost-
vycházky do jarní přírody,
skákání panáka,
školka se švihadlem a míčem,
hudebně-pohybová výchova s tancem,
- zájmová činnost-
pracovní-lepení domečků z krabic, skládanky a vystřihovánky, zdobení velikonočních kraslic, výroba velikonočních dekorací,
přírodovědná-vycházky do okolí školy, poznávání světových stran, poznávání stromů, pozorování mláďat domácích zvířat, změny v jarní přírodě, ochrana přírody, význam léčivých rostlin,
estetická-jarní náměty, ilustrace pohádek, textilní koláže, zpěv,
sportovní-závodivé hry na školním hřišti, kopaná, vybíjená, závody v běhu,
dopravní-přecházení vozovky a křižovatky, dopravní soutěž, příprava na vyučování dopravní výchovy, četba knížek a časopisů s dopravní tematikou,
- příprava na vyučování-
hra Scrabble,
četba časopisů,
příprava na vyučovací hodiny příštího dne,

léto (červen)

- odpočinková činnost-
vyprávění,
četba,
stolní společenské hry,
- rekreační činnost-
volné hry v přírodě i na školním hřišti,
zpěv,
vycházky do okolí školy,
- zájmová činnost-
pracovní-vystřihovánky, výrobky z přírodnin, drobné opravy hraček,
přírodovědná-herbář léčivých rostlin, vyprávění a četba o životě zvířat,
estetická-práce s přírodními strukturami-otisky, frotáž, kolorovaná kresba,
dramatizace pohádek,
sportovní-hry v okolí školy a na školním hřišti, atletické soutěže,
- příprava na vyučování-
hádanky,
křížovky,
doplňovačky.

3. **Formy vzdělávání**

Formy vzdělávání ve školní družině jsou:

- příležitostné výchovné, vzdělávací, zájmové a tematické rekreační činnosti nespojené s pobytem mimo místo školy (slavnosti, besídky, vystoupení, sportovní akce a podobně), této formy se mohou účastnit i žáci nepřihlášení do školní družiny nebo rodinní příslušníci či další zájemci,
- pravidelné výchovné, vzdělávací a zájmové činnosti (každodenní činnosti přihlášených žáků školní družiny),
- osvětové činnosti včetně shromažďování a poskytování informací pro žáky v oblasti prevence sociálně patologických jevů,
- individuální práce, zejména vytváření podmínek pro rozvoj nadání žáků (řešení úkolů, organizace soutěží),
- využívání otevřené nabídky spontánních činností (hry, klidové činnosti, pobyt venku a podobně).

4. **Obsah vzdělávání**

Obsah zájmového vzdělávání je orientačně rozdělen do vzdělávacích oblastí převzatých z rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

4. 1. Vzdělávací oblast jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací oblast jazyk a jazyková komunikace zaujímá stěžejní postavení ve vzdělávacím procesu, neboť dobré jazykové vzdělání a jazyková kultura patří k podstatným znakům všeobecné kulturnosti a vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Jazykové vyučování vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožní správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat a prosazovat výsledky svého poznávání.

Zájmové vzdělávání vzdělávací oblasti jazyk a jazyková komunikace vede žáky k:

- rozvíjení slovní zásoby mateřského jazyka,
- osvojování jazyka k získávání a předávání informací, k vyjádření potřeb i prožitků,
- zvládnutí běžné komunikace,
- získávání sebedůvěry při prosazení sebe sama,
- prožívání slyšeného textu a později ke sdílení čtenářských zážitků.

4. 2. Vzdělávací oblast matematika a její aplikace

Vzdělávací oblast matematika a její aplikace v zájmovém vzdělávání je založena především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Pro tuto svoji nezastupitelnou roli prolíná celým základním vzděláváním a vytváří předpoklady pro další úspěšné studium.

Zájmové vzdělávání v dané vzdělávací oblasti vede děti k:

- využívání matematických poznatků a dovedností v reálném životě,
- řešení matematických problémů,
- prohlubování znalostí početních operací,
- rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti při řešení úloh.

4. 3. Vzdělávací oblast informační a komunikační technologie

Vzdělávací oblast informační a komunikační technologie umožňuje všem žákům dosáhnout základní úrovně informační gramotnosti-získat elementární dovednosti v ovládání výpočetní techniky a moderních informačních technologií, orientovat se ve světě informací, tvořivě pracovat s informacemi a využívat je při dalším vzdělávání i v praktickém životě.

Zájmové vzdělávání vzdělávací oblasti informační a komunikační technologie vede žáky k:

- získávání základů práce s počítačem.

4. 4. Vzdělávací oblast člověk a jeho svět

Vzdělávací oblast člověk a jeho svět je jedinou vzdělávací oblastí rámcového vzdělávacího programu základního vzdělávání, která je koncipována pouze pro 1. stupeň základního vzdělávání. Tato komplexní oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti. Utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi, všimnout si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvarů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat a přemýšlet o nich. Na základě poznání sebe a svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům, chápat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti.

Zájmové vzdělávání v dané vzdělávací oblasti vede žáky k:

- poznávání nejbližšího okolí,
- poznávání školního prostředí,
- osvojení si zásad vhodného a společenského chování, tolerance, vzájemné úcty,
- osvojení si zásad komunikace slovní i mimoslovní,
- dodržování pravidel stolování,
- předcházení šikaně,
- využívání audio a video techniky,
- budování a dodržování správného režimu, využívání volného času,
- vytváření pravidelných návyků,
- pozorování změn v přírodě,
- určování přírodnin podle encyklopedií,
- výtvarné zpracovávání poznatého,

- pečování o pokojové rostliny,
- chránění přírody,
- chránění sebe sama,
- poučování o zdraví a nemoci, zdravotní prevenci, osobní hygieně a čistotě, o důležitosti pohybu,
- ošetření drobných poranění.

4. 5. Vzdělávací oblast umění a kultura

Vzdělávací oblast umění a kultura umožňuje žákům jiné než pouze racionální poznávání světa a odráží nezastupitelnou součást lidské existence-umění a kulturu. Kulturu, jako procesy i výsledky duchovní činnosti, umožňující chápat kontinuitu proměn historické zkušenosti, v níž dochází k socializaci jedince a jeho projekci do společenské existence, i jako neoddělitelnou součást každodenního života (kultura chování, oblékání, cestování, práce). Umění, jako proces specifického poznání a dorozumívání, v němž vznikají informace o vnějším a vnitřním světě a jeho vzájemné provázanosti, které nelze formulovat a sdělovat jinými než uměleckými prostředky.

Zájmové vzdělávání v dané vzdělávací oblasti vede žáky k:

- vytváření a zafixování si kultury chování, stolování, oblékání, cestování,
- osvojení estetického vnímání světa,
- osvojení se vyjádřit neverbálně pomocí linie, tvaru, barvy, gesta, mimiky,
- vyjádření se jazykem, hudbou, písní.

4. 6. Vzdělávací oblast člověk a zdraví

Zdraví člověka je chápáno jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Je utvářeno a ovlivňováno mnoha aspekty, jako je styl života, zdravotně preventivní chování, kvalita mezilidských vztahů, kvalita životního prostředí, bezpečí člověka a tak dále. Protože je zdraví základním předpokladem pro aktivní a spokojený život a pro optimální pracovní výkonnost, stává se poznávání a praktické ovlivňování rozvoje a ochrany zdraví jednou z priorit zájmového vzdělávání. Vzdělávací oblast člověk a zdraví přináší základní podněty pro ovlivňování zdraví (poznatky, činnosti, způsoby chování), s nimiž se žáci seznamují, učí se je využívat a aplikovat ve svém životě. Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje především k tomu, aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti, aby pochopili hodnotu zdraví, smysl zdravotní prevence i hloubku problémů spojených s nemocí či jiným poškozením zdraví.

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti vede žáky k:

- poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty,
- poznávání a pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody,
- získávání názorů na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje.

4. 7. Vzdělávací oblast člověk a svět práce

Oblast člověk a svět práce postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých

oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků. Koncepce vzdělávací oblasti člověk a svět práce vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech.

Vzdělávací oblast člověk a svět práce se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé zájmové vzdělání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti.

Zájmové vzdělávání v této vzdělávací oblasti vede žáky k:

- kladnému vztahu k práci,
- osvojení pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, k užívání vhodných nástrojů, náradí a pomůcek při práci i v běžném životě,
- k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti,
- chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci.

4. 8. Průřezová témata

Průřezová témata jsou nedílnou součástí zájmového vzdělávání. Vytvářejí příležitosti pro individuální uplatnění žáků i pro jejich vzájemnou spolupráci a pomáhají rozvíjet osobnost žáka především v oblasti postojů a hodnot.

V základním vzdělávání jsou vymezena průřezová témata, která procházejí napříč také vzdělávacími oblastmi zájmového vzdělávání:

- osobnostní a sociální výchova,
- výchova demokratického občana,
- výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech,
- multikulturní výchova,
- environmentální výchova,
- mediální výchova.

4. 8. 1 Osobnostní a sociální výchova

Průřezové téma osobnostní a sociální výchova v zájmovém vzdělávání reflektuje osobnost žáka, jeho individuální potřeby i zvláštnosti. Jeho smyslem je pomáhat každému žákovi utvářet praktické životní dovednosti.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka:

- napomáhá k zvládnutí vlastního chování,
- přispívá k utváření dobrých vztahů ve třídě i mimo ni,
- rozvíjí komunikaci,
- vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci,
- napomáhá primární prevenci sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování.

Tematické okruhy osobnostní a sociální výchovy:

- cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, dovednosti pro učení,
- moje tělo, moje psychika, moje učení, moje vztahy k druhým lidem,

- cvičení sebekontroly a sebeovládání, organizace vlastního času, plánování učení,
- vzájemné poznávání se ve skupině-třídě,
- komunikace v různých situacích (omluva, pozdrav, prosba a podobně), pravda, lež a předstírání v komunikaci.

4. 8. 2 Výchova demokratického občana

Průřezové téma výchova demokratického občana představuje vědomí si svých práv a povinností. V zájmovém vzdělávání využívá zkušeností a prožitků žáků.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka:

- vede k obhajování a dodržování lidských práv a svobod,
- vede k pochopení významu řádu, pravidel,
- prohlubuje spravedlivé posuzování,
- rozvíjí sebekritiku,
- učí sebeúctě, samostatnosti.

Tematické okruhy výchova demokratického občana:

- vztahy ve škole,
- význam aktivního zapojení žáků do života školy,
- principy soužití s minoritami (vztah k jinému),
- moje obec jako základní jednotka samosprávy státu,
- principy demokracie.

4. 8. 3 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Průřezové téma výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech otevírá žákům širší horizonty poznání a perspektivy života v evropském a mezinárodním prostoru a seznamuje je s možnostmi, které jim tento prostor poskytuje.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka:

- rozvíjí vědomosti o odlišnostech mezi národy,
- prohlubuje vědomosti o dodržování lidských práv,
- obohacuje pohledy žáka na sebe sama.

Tematické okruhy výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech:

- rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa,
- naši sousedé v Evropě,
- život v jiných zemích,
- naše vlast a Evropa.

4. 8. 4 Multikulturní výchova

Průřezové téma multikulturní výchova v zájmovém vzdělávání umožňuje žákům seznamovat se s rozmanitostí různých kultur, jejich tradicemi a hodnotami.

Hluboce se dotýká i mezilidských vztahů ve škole, vztahů mezi učiteli a žáky, mezi žáky navzájem, mezi školou a rodinou, mezi školou a místní komunitou.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka:

- poskytuje žákům náhled o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti,
- chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory i schopnosti druhých,
- učí žáky uvědomovat si možné dopady svých verbálních i neverbálních projevů a připravenosti nést odpovědnost za své jednání.

Tematické okruhy multikulturní výchova:

- jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti,
- poznávání vlastního národa,
- právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci,
- uplatňování principu slušného chování (základní morální normy),
- význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti,
- osobní příspěvek k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy,
- odlišnost lidí,
- různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa,
- specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; naslouchání druhým,
- význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání,
- život v multikulturní společnosti.

4. 8. 5 Enviromentální výchova

Environmentální výchova vede žáka k aktivní účasti na ochraně a utváření prostředí a ovlivňuje v zájmu udržitelnosti rozvoje lidské civilizace, životního stylu a hodnotovou orientaci žáků.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka:

- rozvíjí vztahy člověka a prostředí,
- vede k uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožování,
- pěstuje návyky pro žádoucí jednání žáka vůči prostředí,
- přispívá k vnímání života jako nejvyšší hodnoty.

Tematické okruhy enviromentální výchovy:

- les,
- pole,
- vodní zdroje,
- město, vesnice,
- voda,
- ovzduší,
- půda,
- ochrana biologických druhů,
- ekosystémy,

- energie,
- přírodní zdroje,
- zemědělství,
- doprava,
- průmysl,
- odpady,
- ochrana přírody a kulturních památek.

4. 8. 6 Mediální výchova

Průřezové téma mediální výchova má žáka seznámit s poznatky o fungování a společenské roli současných médií.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka:

- učí využívat médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času,
- rozvíjí komunikační schopnost,
- vede k uvědomování si hodnoty vlastního života (zvláště volného času) a odpovědnosti za jeho naplnění,

Tematické okruhy mediální výchova:

- rozlišování zábavních prvků ve sdělení od informativních a společensky významných,
- rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi faktickým a fiktivním obsahem,
- organizace a postavení médií ve společnosti.

5. **Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami**

ŠVP ŠD je připravené realizovat v praxi právo na rovný přístup ke vzdělávání pro všechny žáky prostřednictvím jednotlivých dílčích oblastí:

- oblast personální-odbornost pedagogického pracovníka, dostatečné personální zajištění aktivit ŠD,
- oblast materiální-vybavenost speciálními didaktickými a kompenzačními pomůckami, zajištění zápůjčky potřebného materiálního vybavení,
- oblast organizační-formy integrace, spolupráce s rodiči nebo zákonnými zástupci, využití poradenské pomoci školy, podpora osob se zdravotním postižením či zdravotním nebo sociálním znevýhodněním, způsob zajištění alternativních forem komunikace.

Pro rozvoj mimořádně nadaných dětí ŠVP ŠD vymezuje tyto podmínky:

- vhodné zájmové vzdělávací aktivity-rozvoj tvořivosti, spolupráce, vztahů a sociální a emocionální inteligence,

- možnost a způsob zařazení žáka do aktivit primárně určených vyšším věkovým skupinám,
- odborná připravenost pedagogického pracovníka,
- spolupráce se školským poradenským zařízením a se školou.

6. Podmínky přijímání uchazečů a podmínky průběhu a ukončování vzdělávání

Žáka do školní družiny přihlašuje zákonný zástupce předáním řádně vyplněného zápisního lístku s uvedením rozsahu docházky a způsobu odchodu žáka ze školní družiny-přihlášky eviduje vychovatelka školní družiny.

O přijetí žáka k činnosti školní družiny rozhoduje ředitelka školy na základě vyplněných náležitostí v písemné přihlášce a kritérií pro přijetí (zaměstnanost obou rodičů, upřednostnění dětí z neúplných rodin, celotýdenní docházka v plném režimu).

Činnost školní družiny je určena pro žáky 1. - 4. ročníku. Činností školní družiny se mohou zúčastňovat i žáci nezařazení do družiny, pokud se v nich neúčastní plný počet zařazených žáků stanovený pro oddělení.

Odhlášení žáka z docházky do činností školní družiny oznámí zákonní zástupci dítěte písemnou formou vychovatelce školní družiny.

O vyloučení z docházky do školní družiny rozhoduje ředitelka školy na základě návrhu vychovatelky školní družiny a po projednání v pedagogické radě. Rozhodnutí o vyloučení ze školní družiny sdělí ředitelka školy rodičům žáka písemně s patřičným zdůvodněním.

7. Popis materiálních podmínek

Školní družina má k dispozici jednu třídu. Je vybavena odpovídajícím nábytkem. Třída je vybavena stoly s židličkami, kobercem, sedačkou, skříněmi na hračky. Pro hry mohou žáci využít: stavebnice, knihy, sportovní náčiní. Hry jsou umístěny i na chodbě ve skříní.

Využívána je i třída v přízemí, kde mohou žáci využívat počítače. Pro pobyt venku má k dispozici hřiště a zahradu před školou.

Pedagogičtí pracovníci sledují další možnosti doplňování materiálních podmínek.

8. Popis personálních podmínek

Zájmové vzdělávání zajišťuje jedna kvalifikovaná vychovatelka školní družiny. Její odborné zaměření je průběžně prohlubováno v akreditovaných kurzech a samostudiem.

9. Popis ekonomických podmínek

9. 1. Úplata za zájmové vzdělávání

Výše úplaty respektuje § 14 vyhlášky č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání. Je stanovena pololetní částkou, kterou určuje svým rozhodnutím ředitelka školy pro vymezené období.

Pololetní výše úplaty není závislá na počtu dní, ve kterých se žák v průběhu pololetí skutečně účastnil činnosti družiny.

Příspěvek zákonných zástupců žáka na částečnou úhradu neinvestičních nákladů ve školní družině činí:

- 250 Kč pololetně na jednoho žáka zařazeného k pravidelné docházce do školní družiny.

Tato částka platí pro každého žáka, a to i v případě docházky sourozenců do školní družiny.

9. 1. 1 Snížení nebo prominutí úplaty

Úplata může být snížena nebo prominuta, jedná-li se o žáka, který je společně posuzovanou osobou pro nárok na sociální příspěvek, který podle zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, pobírá jeho zákonný zástupce nebo jiná oprávněná osoba.

Úplata může být dále snížena nebo prominuta, jedná-li se o žáka, který má nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte v pěstounské péči podle zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, a tento příspěvek nebo jeho část je vyplácena.

9. 1. 2 Splatnost úplaty

Úplata je splatná v hotovosti u vychovatelky školní družiny vždy do 30. dne prvního měsíce každého pololetí školního roku.

Placení úplaty:

- úplatu platí rodiče nebo jiní zákonní zástupci žáka (dále jen plátce) zařazeného do školní družiny,
- úplata je vybírána za každé pololetí, ve kterém je žák zařazen ve školní družině,
- úplata je splatná v hotovosti u vychovatelky školní družiny do 30. dne prvního měsíce každého pololetí školního roku,
- tato úplata je příjmem školy jako právnické osoby vykonávající činnost daného školského zařízení a stane se součástí rozpočtu školy.

10. Popis podmínek bezpečnosti práce a ochrany zdraví

Žáci se řídí pokyny vychovatelky školní družiny, pravidly řádu školní družiny a školního řádu. Bez vědomí vychovatelky žák neopouští oddělení školní družiny. Doba pobytu ve školní družině se řídí údaji na zápisním lístku žáka. Na oběd jsou žáci odváděni v doprovodu třídní učitelky. Osobní věci má každý žák označeny příjmením. Případnou ztrátu či záměnu hlásí žák nebo zákonný zástupce ihned vychovateli.

Bezpečnost a ochranu zdraví žáků při činnostech zajišťuje vychovatelka metodicky správným a plánovitým výběrem činností v jednotlivých zaměstnáních. Veškeré zjištěné nedostatky vychovatelka okamžitě nahlásí ředitelce školy. Při úrazu žáka zváží vychovatelka situaci-ošetří sama, zavolá rodiče, popřípadě lékařskou pomoc. Žák je povinen okamžitě hlásit vychovateli každé zranění při činnostech. Během provozu školní družiny nevstupují z hygienických a bezpečnostních důvodů zákonní zástupci či jimi pověřené osoby do výchovných prostor školy a oddělení školní družiny. Komunikace s vychovatelkou probíhá u dveří. Další individuální pohovory mohou probíhat na základě osobní domluvy, v rámci třídních schůzek a konzultací.

Vychovatelka školní družiny i žáci školní družiny se dále řídí ve svém chování, povinnostech a právech ustanoveními školního řádu.

Pitný režim zajišťuje vychovatelka školní družiny prodejem ochuceného nebo neochuceného mléka nebo si každý žák nosí z domu dostatečně velkou zásobu nealkoholického pití.